

- 8. JUL. 1927

Imprimat legal

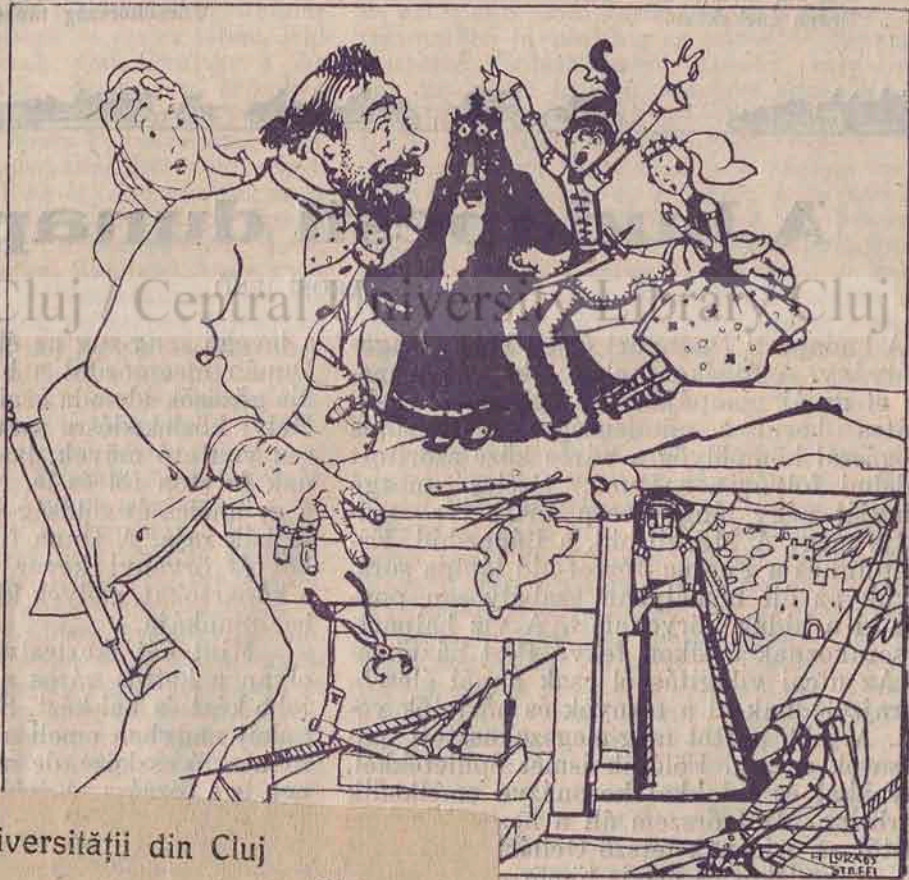
CIMBORA

6. ÉVF.
VI. 10.
MEGJELE-
NIK HAVONTA
3-SZOR MINDEN
HÓ 1, 10 ÉS 20-ÁN

F
Ő
S
Z
E
R
K.

B
E
N
E
D
E
K
E
L
E
K

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓD-
ÁLLAMOK EGYETLEN
MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI
GYERMEK
LAP-
JA

40 Biblioteca Universităţii din Cluj

Cluj

Éltre keltek a bábok

Jézus, Mária mit látok?
Éltre keltek a bábok!

Ha itt hagynak, mi lesz velünk?
Miből élünk, miből élünk!?

17
SZÁM

A tücsök dala

Irta: Drosnyák János.

Nem vagyok én vig pacsirta,
Az egekre zengő,
Kinek trillás jelszavára
Megnyílik a felhő . . .

S fülmile se vagyok, mely a
Bokron tova rebben
S a vig tavaszt dícsérgeti
Drága énekekben.

(Arad.)

Tücsök vagyok! S tücsök-dalom
Hegy-völgyet nem járja,
De Tücsökbirodalomnak
En vagyok — királya!

S ha titeket kis dalomhoz
Cérna-lánc se láncol —
Ha ráhúzom, mind az egész
Tücsökország táncol!

A budapesti dunapart

Irta: RAKOSI JENŐ

A budapesti Dunapart éjjeli képe elragadó látvány. A fogékony elme elkáprázva me-reng el az éj pompáján. Az égboltozat csil-lagsátra borul a mindenségre. Titokzatos csillogással hömpölyög a város közé szorított fejedelmi folyóvíz, a Duna. Széles, mozgó szallagját négy lángkoszoru óriás iver szakasztja meg: A Margit-hid, a Lánchid, Erzsébet-hid és a Ferenc József-hid lámpa sora. Fényük az éji homályban szabályosan pon-tozza ki a hidak körvonalait. A víz balpart-ján sorakoznak a sikon fekvő Pest háztöme-gei. Az utcai világításból csak annál éleseb-ben rajzolódnak ki a tornyok és háztetők vo-nalai. A jobb partot meg-megszakasztott pa-lota-sorok szegik. Föléjük ismét épületekkel, tornyokkal és falakkal koronázva emelkedik a várhegy. Mint órszem áll a hosszukás hal-mon túl az óriásnak tetsző Gellért-hegy, ez a sötét, szakadékos és mégis tömör sziklatömeg. Lábánál a városból kisiető Duna, melynek tükrében a parti lámpák hosszú gyöngysora fürdik. Ilyen az éjszaka a budapesti Duna parton.

De milyen más a reggel! Kelet felől fel-özönlök a világosság és az élet az utcákra tó-dul! Az éjből kibontakozva minden fölveszi a maga színét. Emberáradat lepi el az utcákat,

a levegő zeng-zug az élet ezernyi zajától. A Dunán megrögzül a hajók sokasága: fürge kis gőzösök ide-oda szaladnak a két part közt. Helyi közlekedésre szánt könnyű hajók, kar-esu vontató művek, lassu halász bárkák usz-nak folyton föl és le. Nyomukban mindenütt a gyümölcs és zöldség-szállító könnyű, falusi sajkák raja. A Duna folyásában torlódva ha-bot és örvényt kever. Hullámai csapkodják a kőpartokat, melyek közé beszorította az em-ber munkája.

Mint két ikertestvér édes anyja keblén, olyan a kettős város a tápláló folyó mellett jobb-kézt és bal-kézt. Szépségüket és nagysá-gukat nagyban emeli a Duna. Egészségüknek fenntartó eszköze, de néha-néha veszedelmük-nek is a forrása. A jobb parton, a királyi kert árnyékában, sötét és pihenő helyek sora van parihosszat. Csak itt-ott szakítja meg egy-egy kikötőhely az átkelők számára. Ritkább eset, hogy a part mellett ott tanyázzon egy-egy más rendeltetésű hajó. S ha ott tanyáz, hát vesztegel.

Már a balparton egy talpalattnyi tér sin-csen, amelyet el nem foglalt volna a vállal-kozás, a munka, a verseny a maga céljaira. Itt-ott kikötő kikötőt ér. Végig a parton áruk tárházai és lerakodói vannak az utca alá pin-

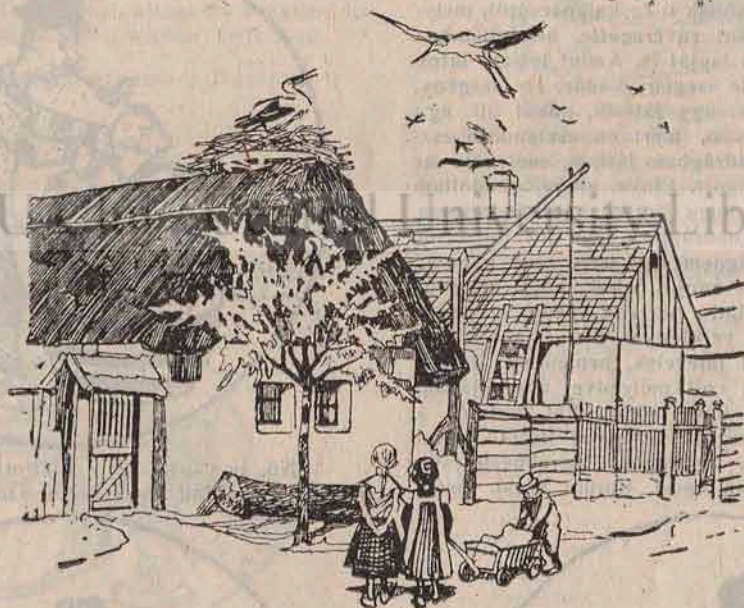
cemódra épülve. Ezek fölött van a sétáló és a villamosok útja. Az alsó parton ismét árutárok, színek, rakodó helyek. Hajó, hajó mellett a vízben, emelő gépek, daruk és a szállítási minden eszközeinek sokasága a kőparton. A part déli vége felé a vámház alatt a Magyar Államvasutak egyik teherpályaudvarának

sinhalói egész a Vasuti-hidig. Ez a hid ott fogja át, még egyszer a Dunát, ahol a városból kilép és két ágra szakadva közre zárja a nagy Csepel-szigetet, aztán úgy folytatja útját déli irányban tovább. A végtelen magyar rónaságra lép.
(Budapest.)

A gólya

(Mühlbeck Károly rajzával.)

Kedves vendégünk a gólya. Öröm az érkezése, bánat a távozása. Erzi, hogy az emberek szeretik. Nem fél tőlük. Ha szalmás házfedelet talál, odarakja fészkrét. Ősszel elmegy melegebb hazába, de tavasszal visszatér a fészkébe.

Hangosan hirdeti: kelep, kelep, jó emberek! Itt a tavasz, örüljete!

Legkedvesebb helye a mocsaras rét. Itt jár, kél egész nap a hosszú lábu, hosszú nyaku gólyamadár. Piros csőrét bele-belemártja a mocsaras vízbe. Békát keres. Jaj a békának, aki csőrébe kerül. Hiába rugdalózik, egy perc, kettő, ham! bekapja.

De nemcsak magára gondol. Gondol a fiaira

is. Egyszerre csak felröppen, száll, száll, száll a levegőben. Meg sem áll, amíg a fészkére nem talál. Ott már nyujtogatják nyakukat fiai. Tátoogatják a szájukat. Kelep, kelep, itt a jó falat. Ime békacomb. Ugy-e jó? Oh de jó!

Repül, repül a gólyamadár. Két kis leány nézi, nézi. Nézik, nézik s felsóhajtanak: Hej, ha mi is repülni tudnánk!

Hej, ha repülni tudnának! Elszállanának messze földre. Hegyeken, völgyeken, tengereken tul. De estére vissza is térnének. Mert mindenütt jó, de legjobb otthon. Ugy-e gólyamadár?

Elek nagyapó.

Botikó bácsi öcsikét befalazta

— Öcsike levele. —

Volt idő, még nem is oly rég, édes nagyapó lelkem, hogy csudálkoztam magán, olvasván Édes anyaföldem című könyvét, amelyben még a két-három esztendő korában történt dolgokra is emlékszik. Most, hogy elég jó eredménnyel letettem a vizsgát a gimnázium második osztályából, vagyis már harmadik gimnázistának érzem magamat, nem csudálkoztam azon, hogy nagyapó lelkében feltámadtak a régesrég történetek, mert, lám, már az én lelkem mélyéről is felkerekedik sok minden gyermekkori emlék. Ezek közé tartozik a Botikó Bálint bácsival való esetem. Ezt a bácsit, aki nem messze lakott a Stánczi néni rózsadombi villájától, én neveztem el Botikónak a fa kalapácsáról, melyel a hordóra az abrancsot ráveregette, nemkülömben a hordónak a felső és alsó lapját is. Amint tetszik látni, Botikó bácsi kádár volt, de szegény kádár, oly szegény, mint a templom egere. És, úgy látszik, sokat ült egy helyben, munkája nem lévén, mert én esztendőről-esztendőre ugyanabban a nadrágban láttam, melynek az ülepén egy nagy lik tátongott. Ejnye, ejnye, gondoltam magamban, hogy lehet az, hogy Botikó bácsi befalozza a hordót alól, felül, de a nadrágjára nem jutolt? Sokáig elmélkedtem ezen, míg nem egyszerre csak a homlokomra koppintottam, ami annyit jelent, hogy megszületett a „nadselü“ gondolat. Az volt pedig a „nadselü“ gondolat, hogy egy verőfényes őszi napon, amikor, fájdalom, sárgultak a falevelek, bementem Botikó bácsi udvarára, s mert el volt mélyedve munkájában, észrevétlenül felvettem a háta mögött két botikót s azzal szép taktusra el kezdtem vergetni Botikó bácsi ülökéjén a likat, mintegy gyöngéd figyelmztetésül, hogy aszongya: hej, Botikó bácsi, Botikó bácsi, mért

nem botikózza, akárom mondani: varrja be ezt a likat? Jó ideig vertem a taktust Botikó bácsi ülökéjén: úgy látszik, vagy nem vette észre, vagy jól esett neki a lapogtatás, mint ahogy — emlékszem — gyermekkoromban nekem is jól esett, amikor anyus gyöngéden lapogtatta-veregette ülökémet. Keservesen csalódtam. Egyszerre csak hátra fordult Botikó bácsi, se szó, se beszéd, megragadott a két fülemnél fogva s egy szempillantás alatt beleállított a hordóba.

— No, te esirkász, — kiáltott szeretettel, — most mberedre akadtál! Egy, kettő! Guggolj le!

Hiszén volt eszembe, hogy leguggoljak! Láttam a szándékát, leolvastam az arcáról, bár látszott rajta, hogy hetek óta nem borotválkozott.

— Nem guggolsz le!? — ordított még nagyobb szeretettel. Azzal megfogott a két fülemnél fogva, lenyomott a hordó fenekére.

Mondanom se kell, hogy bögtem, rugdalóztam, a kezemet a likon kinyújtottam, hátha meglát és meghall valaki erre járó, de bizony még madár sem járt erre, Botlikó bácsi pedig ütötte a botlikójával, mégpedig kettővel a hordó födelét, hogy csakugy döngött belé nem csak a hordó, de a Rózsadomb is, és akár hiszi nagyapó, akár nem, bögésemet senki meg nem hallotta. Ó, jaj, mi lesz velem, jutott végig rajtam a szörnyű gondolat? Nem látom többet sem anyust, sem apust, sem Stánczi nénit, de még Paaculi, sőt Emerenzia nénit sem, nem, nem, nem! Isten veled, világ! És hogyisne bucsuztam volna az egész világtól, amikor hallottam:

— Így lá. Most pedig begurítom a Dunába!

De már ennek fele sem volt tréfa, nagyapóka lekem. Egyszerre csak megmozdul a hordó, gurul, gurul lefelé, és rugdalózok, kihállok és — és — puff! ott fekszem a földön, a gyermekszobában, anyus, apus, mindketten rémülten szafádnak be, felesavarják a villanylámpát stb. stb. Minek írjam tovább, amikor nagyapó, mint afféle tapasztalatokban gazdag ember bizonyosan kitalálta már, hogy átom volt az egész történet, s csak annyi volt a valóság, hogy csakugyan megszületett volt a „nadselü“ gondolat: ejnye, de jó volna meglapogatni botlikóval a Botlikó bácsi ütőkéjét!

A másolat hitelül:

(Kisbaczon.)

Elek nagyapó.

Imádság

Hullj, ibolyám, százszorszépem,
Csókom is hull rája . . .
Áldott legyen ősz hajának
Minden ezüst szála!

Libásdi játék

Ebben a játékban a gyerekek: libák. Van aztán egy libapásztor, egy gazda s két vagy több farkas. A pásztor és gazda megolvassa, hogy hány a liba. Még pedig úgy, hogy a pásztor és gazda feltart egy botot s ez alatt bujnak el a libák, mialatt a gazda olvassa: tíz, husz . . . száz. A pásztor most kihajítja a libákat a rétre, de csakhamar megéhezik s haza kiált:

- Anyám, anyám, ehetném!
- Gyere haza!
- Nem merek!
- Mitől félsz?
- Farkastól.
- Hol a farkas?
- Bokorban.
- Mit csinál?
- Mosdik.
- Mibe mosdik?
- Arany medencébe.
- Mibe törülközik?
- Arany keszkenőbe.

A gazda hívja libáit: gigágá, gigágá!
A farkasok amennyit bírnak, annyit elfognak a libák közül.

Elek nagyapó minden munkáját megveheted a kiadóhivatalnál.

Elek nagyapó: Gyermekszínház. Gyermekszindarabok gyűjteménye.

MAGYAR PANTHEON

Írja Lengyel Miklós dr.

Bessenyei György*

(1747 – 1811)

A szatmári békét követő korszakban a büszke és harchoz szokott kuruc apák ivadékai gyorsan hozzászoktak a hajlongó udvari élethez. Ha egy-egy főúri család képtárát megnézzük, a dacos kuruc ős mellett ott láthatjuk a hajporos fejű udvari levegőt szívó gyermekeket vagy unokákat. Mária Terézia simogató keze elaltatta a nemzeti ellenállás gondolatát, számos főúri családnak leszármazottja németül gondolkodik és érez, németül mondja el érzelmeit. A köznemesség udvarházaiban huzódik meg a magyar élet. Ide sokáig nem tudnak beférközni a nyugati gondolatok és a királyi udvar németesítő törekvései. A királyasszony megtalálja a köznemesség felé vívó utat is. Bécsben nemesi testőrséget állít fel: a vármegyék legdaliásabb ifjait küldik a császárvárosba, ahol szíves fogadtatásban részesülnek. Mária Terézia anyai gondossággal vigyáz rájuk. Kiváló tanítók kezére bizza őket; egymást érik a német, francia leckék és a tanító-mesterek bizonyára örömmel jelentik időnkint a felséges asszonynak, hogy a puszták vad magyarjaiból rövidesen nyugati, művelt gavallérokat fognak faragni.

Bessenyei György is a magyar testőrök közé került már 1765-ben. A daliás természetű magyar ifju kevés tudást vitt magával Bécsbe. Itt annál lázasabban kezd hozzá a munkához, pótolni akarja a mulasztottakat. Mihelyt megtanulja az idegen nyelveket, magába szívja azokat a gondolatokat is, melyek az akkori német és francia irodalom íróit elhőtöltötték. Nyugat felől erős vihar közeledett: a nagy francia forradalom vihara. A vihart megelőző szellőben még kevesen sejtették meg a rákövetkező orkánt. Bessenyei sem érezte meg a bekövetkező földrengést. Egy elnyomott és világtól elmaradt nemzet gyermeke volt. Jól esett olvasnia az elnyomottak jogairól, a hatalmasok erőszakoskodásairól és büneiről, szívesen foglalkozott világ-megváltó gondolatokkal; ő is bontogatta azt a hatalmas szervezetet, mely a középkorból itt maradt és hatalmas területének minden lépését makacsul védelmezte.

* Bessenyei arcképe nem készült el idejére s így majd csak a könyvben fog jönni.

Bessenyei a francia felvilágosodott irodalom híve lett. Mintaképe Voltaire. Maga köré gyűjtötte testőrtársait; munkára buzdította őket. Bécs rövid időn a magyar irodalom középpontja lett. A mulatozó esászárváros muzsikája nem bódíthatja el annyira a hontalanságukat érző magyar ifjakat, hogy a hazulról jövő sóhajást meg ne hallják. Elkeseredés és erős hit vezeti őket a nyugati eszméknek utat akarnak nyitni hazájukba; új életet akarnak ebreszteni a szibbadt tagokban, új célokat varázsolni a tétlen nemzedék elé.

1772-ben jelenik meg Bessenyei első drámái munkája: *Ágis tragédiája*. Kidolgozásában és tárgyában egyaránt felismerhetjük az idegen hatást. Ágis spártai államférfi a nép jogaiért küzd, de gonosz ellenfelei megbuktatják. A dráma nem színpadra való, nem is arathatott nagy sikert, mégis megjelenésétől számítják a magyar irodalom megújulását. Bessenyei drámája útjelző: a nyugati költészet és nyugati eszmék számára rést üt azon a kínai falon, mely már-már teljesen elzárta irodalmunkat a külföldi hatások elől. Ágis tragédiájának fontosságát nem irodalmi értéke adja meg; ez a dráma a hosszú tétlenség után a nyugati eszmék termékenyítő erejének első szülötte.

Nyomon követik Bessenyei többi darabjai: *Buda tragédiája*, *Hunyadi László tragédiája*, *Philosophusa* szintén nem irodalmi értékük miatt fontosak, hanem mint az irodalmi élet megnyilvánulásai. *Philosophusa* c. vigjátéka azért is nevezetes, mert már megjelenik benne az első magyar alak: Pontyi, egy műveletlen, darabos köznemes. Ez az alak különböző neveken és jellemben némileg módosulva (Mokány, Tollagi Jónás, Sulyosdi Simon, Csollán Bert, Pató Pál ur, stb.) a XVIII. sz. iróinál sokáig, sőt egészen a század végéig megtalálható.

Alig jelent meg Ágis tragédiája, a költő életében jelentős fordulat állt be. 1773-ban kilép a testőrségből, de Bécsben marad, mint a református egyház bizalmi embere. Szép tiszteletdíjat kap s egy darabig zavartalanul élhet irodalmi terveinek. A reformátusok azonban nincsenek megelégedve törekvéseivel és buzgalomával, fize-

tese ellen is fel-felszólalnak: az irigyeknek és gáncsoskodóknak sikerül a költőt elkedvetleníteniök. Minthogy Bécsből nem akar elszakadni magára hagyatottságában és keserűségében az udvarban akar támaszt találni. Áttér a katolikus vallásra és az új hívőt jutalmazza is királyaszszony. Évdíjat rendel számára, de a sors már üldözőbe vette a költőt. Pár hónap múlva meghal a királynő; a puritán II. József megszünteti a kegydíjat. Bessenyeinek távoznia kell Bécsből. A ragyogó császárváros után haza kell mennie az elmaradt magyar világba; az irodalmi és művészeti társaságok helyett már várják otthon a parlagi gavallérok, a kárörvendő és meg nem értő emberek. Inkább egyedül marad, mint azokkal, akiknek környezetéből kiküzdötte magát. Elvonul a világtól és eltemetkezik magányában. Még csak 35 éves. A gondolatok azonban magányában is felkeresik, az irodalmi tervek nem engedik pihenni. A belső lelki feszültségnek utat kell nyitnia. Ez hozza magával a megkönnyebbülést. Regényeket, történeti műveket, filozófiai munkákat ír elvonultságában. Voltaire még mindig uralkodik lelkében, de foglalkozik a francia és angol irodalom más kiválóságaival is. Tarimenes utazása, A bihari remete, A természet világa, a Holmi nem mindenben önálló alkotások de fontosak, mert azt tükröztetik, hogyan vertek gyökeret a nyugati irodalom eszméi, az alföldi magyar lelkében.

Életének második fele igen szomorú volt. Előbb maga szigetelte el magát embertársaitól, később még barátai is megfélemltek róla. Társatalanul, elhagyottan élt és halt is meg. Még halálában is hű maradt eszméihez. Utolsó kívánsága szerint egy almafa tövébe temették Voltaire rajongó magyar hívét.

Bessenyei vezérségre született. Nyugtalan tettvágy, belső feszültség készítette a cselekvésre. A sors-szeszélye Bécsbe ragadta, megmutatta azt a földet, honnan új életre kelthetné a magyar irodalmat, de a szeszélyes sors csakhamar elzárta utját és visszasodorta kiinduló helyére. Sorsa tragikus. Fiatalon, lelkesen indult utjára, megtörve érkezett haza. A hálás utódok nem feledkeztek el róla: a nyiregyházi ércszobor örökre hirdeti dicsőségét.

Köszöntő

Mennybéli jó Atyám!
Vigyázz mindig reám,
Légy minden utamon,
Örök fénylő napom.

Tavasza vagyok, megérkeztem
Virágos hintóba' . . .
Virágokat hintegetek
A jó nagyapóra.

A KIADÓHIVATAL ÜZENI:

Felkérjük mindazon olvasóinkat, akik a Cimbora előfizetési díjával hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat annál inkább fizessék be, mert a lap küldését mindazok részére, akik háromszori felszólításunk ellenére nem tesznek eleget fizetési kötelezettségüknek, beszüntetjük.

Rengeteg azoknak a száma, akik egy negyed sőt egy félévi előfizetési díjjal hátralékban vannak!

Minden munkánk, törekvésünk oda irányul, hogy lapunkban nektek minél többet, jobbat és szebbet nyujtsunk és ehhez csak annyi segítséget kérünk tőletek: fizessétek pontosan előfizetési díjaitokat! Aki szereti a „Cimborá"-t tartsa szem előtt: A papír, a nyomda, a sok kép, mind ez rengeteg pénzbe kerül, amit csak akkor tudunk szórakozástokra, okulástokra előállítani, hogyha az előfizetési díjak pontos befizetésével ezt lehetővé teszik!

Kérjétek meg tehát szüleiteket, hogy a nekünk járó összeget haladéktalanul küldjék be a kiadóhivatalba!

Tamás bátya kalandos utazása Masinaországban

Írta: VAJDA ISTVÁN.

Tamás bátya egyedül üldögélt a szoájában és szomorkodott. De hogyan szomorkodott volna, amikor a gyerekek tegnap kijelentették, hogy már igen unalmasan mesél. Így bizony! — sóhajtozott Tamás bátya a legszebb mesém közepén faképnél hagytak, mert a szomszéd udvarban nyekergő hangján megszólalt egy ócska grammofon. Nekem meg a torkomon akadt a csizmás kandur históriája.

Igy töprengett nagy busan Tamás bátya, és arra gondolt, hogy most már bizonyára megszűnnek a kedves, meghitt mesedélutánok, melyekre naphosszat várakozott elhagyott magányában. Tenyerébe támasztotta fejét és bánatosan meredt maga elé. Vele szemközt, az ablak mellett barna diófa könyvszekrény állott, mely zsufolásig volt könyvvel. A sok könyv gyönyörű mesékkel, pompás történetekkel volt tele... de mit ér mindez, ha a gyermekek már hallani sem akarnak róluk! Valami újat, valami nagyszerűt kell kitalálnia, mert különben vége a csengő gyermekkacajnak...

Hirtelen összerzett és mereven nézett a könyvszekrény irányába. — Csodálatos, — mormogta, — mi lehet ott a szekrényben? ... Mintha mozogná valami... Mintha egy arc bámulna reám... Eh, bolondság!... Csak valami kósza árnyék ligurázik velem... De mégis! Az arc mind tisztábbá és tisztábbá vált. Előbb csak egy apró fej bujt elő, majd a kicsinyke fejét kis váll követte s két barnavékony kar kapaszkodott bele egy könyvtáblába... — Tamás bátyának szeme-szája tátva maradt a csodálkozástól — s egyszerre csak egy pöttömyi emberke perdült elébe. Barátságosan nyujtotta a kezét Tamás bátya felé:

— Babszem Jankó vagyok, hát nem ismersz rám?

— Babszem Jankó! — tört ki Tamásból az öröm, — hát hogyan ismernék! Jenkó, kedves Jankóm, hozott Isten! Hogy nem ismertelek fel mindjárt! No, hogy mint megy sorod?

— Rosszul, — felelte az apró ember elkeseredett hangon. — Mindnyájunknak rosszul megy. Senki sem akar már tudni rólunk. Azt mondják az ostobák, hogy kiöregedtünk. Kimentünk a divatból. Mintha magunk fajta meseligurának volna egyáltalán kora! A tündérr királynő egész udvartartásával, a tündérekkel, hableányokkal és az apró lidécek seregével bezárkózott a sziklakastélyba, a hegy belsejébe.

— És a többiek? — érdeklődött részvétellel Tamás bátya.

— Bizony, mindnyájan egészen odavagyunk! — sóhajtott Babszem Jankó. — Munkanélkülivé lettünk. De azért némelyik közülünk alkalmazkodik a mai viszonyokhoz. A Vasorru Bába például beállt uccaseprőnek

és most régi paripájával keresi meg a mindennapi kenyérét. Nézd csak, most is itt seper az ablak alatt.

Tamás kinézett. — Tényleg, — csodálkozott — és egészen jól érti a dolgát! Hát az ördög mit csinál? — kérdezte aztán.

Jankó elhuzta a száját: — Az ördög? Beállt színésznek a bábszínházba. De nincs hozzá tehetsége a szerencsétlennek!

— Tudj Isten! — folytatta Tamás a sópánkodást, — rólam sem akarnak már tudni a gyerekek. — No, de ül le, ugy kényelmesebben elbeszélgethetünk.

Azzal lehajolt Babszem Jankóhoz, gyöngéden a két ujjá közé fogta és nagy óvatosan leültette az asztal széleire.

— Hallod-e, Tamás, — kezdte rá újból a kis ember, s hangja igen titokzatosná halkult. — Én a romlásunkat egy rejtélyes, hatalmas ellenségnek tulajdonítom, aki tönkre akar mindnyájunkat tenni, hogy egyeduralmat szerezzen magának a világ felett.

— Mit nem mondasz!? — pattant föl Tamás, — de ki legyen az?

— Pszi! — intette csendesen Jankó, — éppen ezt szeretném magam is kitudni. Éppen a sziklakastélyba készülőök, a királynő első miniszteréhez, akivel megtárgyaljuk a dolgot. Velem tartasz?

— Hogyne, hogyne! — Egyezett bele lelkesen az öreg és szolgálatkészen ugrott talpra.

De Babszem Jankó gyanosan nézett rajta végig:

— No, hallod, Tamás! Azt hiszed talán, hogy én magammal tudok vinni egy ilyen, magad fajta égi meszelőt? Előbb majd megkurtítlak egy kicsit! Ül csak le.

Tamás leült. Az apró kis ember kinyujtotta feléje pirinyó matatóujját és érthetetlenül morgott valamit. Tamás messzeiátónak érezte magát, magát, melyet hirtelen összetolnak; majd egy szempillantás alatt hatalmas csarnokká magasult a szoba körülötte, a szék hatalmas állványá nétt, ő maga pedig ép oly kicsivé zsugorodott össze, mint Jankó és félve fogózott meg a szék támlájában.

Jankó nagyot nevetett meglepett ábrázatján, aztán kiadta a jelszót:

— Rajta!

Jankó a könyvszekrény felé tartott és olyan fürgén bujt bele, mint egy kis egér; Tamás nagy szivdobogva követte. Pokoli sötétség fogta körül s nem hallatszott más, mint Jankó tipegő lépteinek halk nesze. Tamás a sötétben előbb egy gilisztába bötött bele, mely, mint egy karvastagságu kígyó feküdt keresztben az uton és dühösen káromkodott; majd egy pajorba ütközött, mely négyesztendős álmát aludta ott. A pajor felébredt és mér-

gesen valami olyasmit dohogott, hogy „az embert még aludni sem hagyják.“

Később mind jobban világosodni kezdett. Az ut, amelyen jártak, szörnyű meredekké vált, úgy, hogy Tamás kénytelen-kelletlen, sokszor a nadrágján szánkózott lefelé... majd megint égnék meredt az utjuk...

— Nem bírom tovább! — nyögte végül és kétségbeesetten kapaszkodott Jankóba s im, egyszerre egy óriási márványsziklával állott előttük, mely furesa, kékes színben ragyogott. Tamás szerényen kopogtatott a sziklába-vájt aranyveretű kapun.

— Ki merészel bennünket zavarni? — dördült fel odabentről egy mély hang és a félig kinyitott kapun egy igen vén, fehérszakállas ember arca bukott ki. Szigorúan vizsgálgatta a jövevényeket, de egyszerre nyájasra fordult az arca:

— Te vagy az, Babszem Jankó? Hozott Isten, már régen vártalak! Hanem, — s pápaszemén át bizalmatlanul pislogott Tamás felé — kit hoztál magaddal?

— Ez Tamás bátya. Derék fickó, aki testestől-lekestől a miénk.

— Akkor lépj be Öfelsége várószobájába, — szolt az öreg méltóságteljesen. Vajha jót jelentene jövedeled!

Tamás bátya szerényen leült a lépcsőfokra és kíváncsian nézett körül. Pompás volt ott minden. Csupa színesanyag és márvány. A terem sarkában hatalmas ébenfa könyvszekrény. Beh jó volna keresgélni benne! Mert szépek lehetnek ám a királynő meséskönyvei. De vajjon megengedik-e? Ezalatt Jankó meg az öreg miniszter a kályha elé telepedtek. Gondterhes felhők borították az ősz államférfi arcát és reszketett a hangja, amikor beszédbe kezdett:

— Még jó hogy a királynő átaluszza ezeket a szomorú idöket, mert tán nem is élné tul. Mert csupa szomorúság ez a mi életünk. Tönkremegyünk lassan, elveszünk mindnyájan. Hüvelyk Matyi jobb híján a cirkuszba állt be és ott mutogatja magát. A Hétféjű Sárkány, valamikor az egész világ réme, fürdőalkalmazott lett és most lüsz lehelletével a fürdővizet melegíti. Az Óriás, — mit tudott tenni szegény, madártíjlesztőnek szerződött és most a varjak mulatsága. De ami a legjobban fáj mindnyájunknak: Tündér Ilona és Argyilus királyfi mozsizínésznek ment!

— Jóságos Isten! — rémüldözött Jankó.

Folyt. köv.

Marcika

Irta: HOLSTEIN MARIA.

I.

Marcika minden este imádkozott apjáért, anyjáért, meg a kis testvééréért. Imáját így végezte be:

Édes jó Istenem, küldjél nekem egy falovacskát, icinkét, picinkét, olyat, amelyet Pistának hoztak a vásárból! Csak most az egyszer hallgasd meg kérésemet, s én mindig jó leszek.

II.

Ezüstös holdsugarak csókolták a csillogó havat. Fehér angyalszárnyak lebbentek a fagyos éjszakában. Az ablakok gyémánt virágai között be-bekukantottak minden ablakon. Amikor senki sem vette észre, belepattak egy-egy ajándékot, bevitték egy-egy arany-ezüstbe öltözött karácsonyfát. Hová mi illett, ki mit érdemelt.

Marcikáékhoz is besuhant egy kacagó anygalka s egy szép kis falovat tett az asztalra, éppen a tányérja mellé.

Marcika azt nem látta, mert éppen lát tett a tüzre. No, szerenese, hogy már vacsoráltak, mert a jó dióska-lács mind ott maradt volna. Azután se látott se hallott a nagy örömtől. Ha igazi lovat kap, az se tehetne volna már boldogaább.

— Gyí, Sárga! Hó, megállj! — hangzott egész este. Ló még sohase kapott finomabb abrakot: egészen körülrakta mosolygó piros almával, meg vigan csörgő dióval.

Este szép fehér párnájára fektette. Imájában a lovacskát is megköszönte. Azt hiszem, a faló is hálát adott az Istennek, hogy ilyen kedves gazdához vezérelte.

III.

Másnap karácsony napján együtt ébredtek, együtt kezdtek a játékokat.

Apa, anya templomba mentek. Délben, amikor hazajöttek, mind a ketten panaszkodtak, hogy aligha meg nem hültek. Apának igen gyenge a csizmája, anyának meg vékony a kabátja. Tényleg egész éjjel köhögtek. Másnap fázósan gubbaszkodtak a tűznél, ki se mehettek.

Marcika kis lovát szorongatva szomoruan állt a kapuban. Arra jött az uraság és megkérdezte, hogy miért buslakodik?

— Hiszen, látom már, lovad is van. Hát még mi kellene?

Mindig tréfálkozott Marcikával, hát ő bizony bizalommal panaszkolt el baját.

— Édesapámnak nincs jó csizmája, édesanyámnak rongyos a kabátja. Mind a ketten meghültek. Bár hozott volna az anygal nekik is, amire szükségük van, akkor nem lennének betegek és én is jobban örülhetnék az é: lovaskámnak.

Az uraság, aki Marcika apjának gazdája volt, azu:

vigasztalta, hogy ami késik, nem mulik, csak imádkozzék érte szívből, mint a kis lovacskáért tette volt.

IV.

Marcika szót is fogadott, egy egész hétig: minden este kérte a jó Istent, hogy segítse meg édesapját, édesanyját, adjon nekik egészséget, csizmát s kabátot.

A hetedik este, amikor elvégezte imáját, csak érzi, hogy a kis lovacska a füléhez hajlik s azt mondja:

— Hej, kicsi gazdám, nem vagyok én ilyen-olyan közönséges faló. Tündérországból hozta kel az angyalok, s ha neked szükséged van valamire, bármikor visszamehetek, sőt még téged is elviszlek, hogy mondd el kívánságodat, akkor bizonyosan teljesítve lesz. Látom, hogy nagyon a lelkeken van az a csizma, meg kabát. Úlj fel hát a hátamra s vágtsassunk, mint a sebes szélvész. Reggelre itthon leszünk.

— Jó lesz biz az, — mondta Marcika.

Azzal felkapott a kicsi lovacskára s csak kisurrantak a kuleslypon. Hogy lérték ki? Hát én igazán nem tudom, de így volt. Künn csak megrázkódott a faló és olyan szép paripa lett belőle, hogy az uraságé bujjon el mellette. Csak egy ragyogott, fénylett a szőre, szikrázott a szeme, csattogott a patkója.

Porzott a hó a lába alatt; szempillantás alatt elérték a holdfényben csillogó, farkas ordítástól hangos, zuzmárás erdőt. Jaj, hogy rohantak nekik az éhes vadak, de mire kitérték volna óriási szájukat, a tündérlő csak felemelkedett a havas erdő tetejébe s mint a nyíl suhant keresztül az ezüst felhőkön s egyenesen az ezüst erdő közepén szállott le. Itt csak egyet szusszant, éppen addig, amíg Marcika körültekintett.

Jaj, de gyönyörű volt, hogy csilingeltek az ezüstös virágok, hogy marasztották az ezüst nyulak! No, de menni kellett! Sietős a csizma s a kabát! Szerencse, hogy elindultak, mert csak előrontott a sűrüből egy ezüst medve. Már fel is emelte az ezüst mancsát. Hiszen üthette bottal a nyomukat. A tündérlő már messze nyerített az ezüst erdő tetejében.

Eppen arra uszott egy arany felhő, hát egy-kettő csak reá ugrott s letette Marcikát az arany erdő kellős közepén. Itt maradt csak tátva a szája a nagy csudálkozástól. Ragyogó arany ágak himbálták az arany madarakat. Arany mókuskák ropogtatták az aranydíót.

Az aranyerdő közepén kanyarodott egy arany homokkal hintett, aranyvirággal szegélyezett kacskaringós ut. Azon léptetett a lovacska.

— Nézz meg mindent jól, Marcika, itt már nincsen veszedelem.

— Nézném én világeletemben, édes lovam, de a kabát és a csizma nagyon kellene!

— Menjünk hát, — mondta a lovacska, — s már künn is voltak az arany erdőből.

Virágos nagy mezőre érkeztek. A gyémánt cseppek től csillogó, tarka virágtól illatozó nagy rét közepén hullámzott egy nagy ezüst tó, annak a közepén emelkedett

a száztornyu tündérpalota. Eppen a századik tornyából integettek Marcikáéknak a tündérlő királyné.

— Hogy menjek én oda? — gondolta Marcika. Még ki se mondta, már felelt a lovacska: Itt ez a csolnak, csak ülj bele bátran, én addig itt legelezsek.

Csakugyan ott himbálózott egy ezüst csolnak, az ezüst halacszkák mér türelmetlenül várták Marcikát.

Bele is ugrott nagy hirtelen, s hipp-hopp már ott is voltak a gyémánt lépcsőnél. Tündér urak és asszonyságok karon csipték Marcit s egy-kettőre a királyné előtt voltak.

Mire nagy szégyenlősen elmondta mondókáját, már hozták is a tündérapródok a szép fényes csizmát s a jó meleg kabátot.

Marcika egészen oda volt a nagy örömtől. Marasztották lakomára, jó tepertyős pogácsára. Dehogy maradt, dehogy maradt! Megköszönte szépen s csakugyan hant le a gyémántlépcsőn. Haj, de most senki sem fogta a karját, hát szépen megesuszott és esett, esett lefelé. Meg sem állott az ezüst tó fenekéig. Aztán többet semmire sem emlékezett.

V.

Hogy került haza? A jó Isten tudja. Reggel ágya mellett a földön ébredt, a faló szépen mellette csücsült. A jégvirágos ablakon keresztül aranysugarak kacagtak rá. Mintha ezüst ruhás tündérek is táncoltak volna köztük.

Marci szomorúan fordította el a fejét. Nincs kabát, nincs csizma... De aztán mégis gondolt egyet s hirtelen felugrott.

Csilingelő kis szán,
édesapám s anyám,
kis fiatalok, lelkem,
minden jókat kíván
ujesztendő napján.

Adjon Isten nektek
jó hosszú életet!
Krumplit, buzát, babot,
meg egy kis malacot
kíván gyermeketek!

Igy ismételtette újévi köszöntőjét. Szaladt is ki a konyhába, hogy hamar elmondja.

Hát az édesapja lábán csak meglátja a tündérek fényes csizmáját, az édesanyja pedig éppen akkor próbálta a jó meleg kabátot. Ni, a csizmában egy icinkó, picinkó csilingelő kis szán volt a lovacska számára!

A szülők nagy hálálkodások között emlegették az uraság nevét. Marcika jobban tudta, hogy honnan valók, de egy szót sem szólt. Csak visszament a kis ágyához s megőlte, megesókolta a falóvat.

Az ablakról már leolvadt a jégvirág, a jó Isten kék ege mosolygott be rajta. Marcika hálásan visszamosolygott.

(Tés.)

Hej, árok, árok!

Apró unokáinak mesélti Elek nagyapó.

Farkas koma, róka koma, nyul koma, jó barátok voltak, erdőn, mezőn mindig együtt csatangoltak. Egyszer amint mentek, mendégéltek, egy nagy árok mellé értek.

Hej! árok, árok széles árok,
Nem gondoltam, hogy így járok!
Már most hogy ugorjam át?
Nem ugrok én akkorát!

Igy kesergett farkas koma, így kesergett róka koma, nyuszi koma is csak így. Hát most ugyan mit tegyenek? Megtérjenek? De már ez nagy szégyen volna, huncfut rigó kiesüfolna: Tilláron, tilláron, gyáva mind a három! Ezt mondotta farkas koma, s hozzá tette róka koma: Ej, átugorjuk szépen sorba s nem esik hírünkön csorba!

Gondolkoznak, gondolkoznak, nem sokáig gondolkoznak, hisz végre is farkasnak is, rókának is négy a lába, ötödik a farkincája: átugornak szép sorjába.

Farkas koma az ároknak futamodott s nagy hangosan kiáltotta: Rövid fülem, hosszú lábam, hosszú farkam, hopp! Azzal egyet nagyot ugrott, jó nagyot s belepottyant az árokba, róka koma hasát fogta, úgy kacagott. Gyorsan aztán ő is neki iramodott s kiabálta nagy hangon: Hosszu lábam, hosszú fülem, hosszú farkam, hopp! de széles árok! S nagyot ugrott, nagyot, nagyot, hej, de ő is belepottyant az árokba, s a nyuszi koma hasát fogta úgy kacagott. No, de most már rajtad a sor, hadd lám, mit tudsz, nyuszi koma? Szedte, vette, fel sem vette s olyan szépen énekelte: Hosszu lábam, hosszú fülem, kurta farkam, hopp! de széles árok! s át is ugrott rajta.

Hej, Istenem Istenem, most már mi lesz velünk, sőhajtozott farkas koma. Nemesak széles ez az árok, de mély is. Éhe a halsz itt, róka koma, de én is! Próbálgatták mindenképpen, nem sikerült semmiképpen ki-mászni. Hej, itt ázni, hej, itt lázni, nem fogunk ma va-csorázni, jaj nekünk! Így sirdogált farkas koma. — Bizony ma nem lesz lakóma, mondotta a róka koma, ha nem fogadsz szót nekem.

— Beszélj, beszélj, kedves koma, könyörgött a farkas koma.

— Hát hallj ide! Én a válladra felálllok, egyet ugrom és kiszálllok, aztán leeresztem szép hosszú farkamat, s egy-kettő kihuzom a komám uramat.

— Ó de jó lesz, ó de jó! Örvendezett farkas koma. Itt a vállam, róka koma.

Többet nem is szólhatott, vállán termett róka koma, ki is ugrott egy-kettőre, ki ám, de a hamis róka nagy kacagva elszaladt, s a farkas koma ott maradt.

Igy még soha meg nem esaltak! Dühöngött a farkas koma, s hej, orgonált, ordított, hátha jön valaki, aki innen őt kihuzza, akkor majd a róka komát megnyuzza, meg, meg, meg, elevenen megnyuzza. Hiszen hogyha orgonált, nem hiába orgonált, egy fekete varju éppen arra

szállt, arra, arra, árok felé. Farkas koma nézett, nézett fölfelé s felsőhajtott: Hej, lelkem varjum, ha én ugy tudnék repülni, bizony nem kellene most itten csücsülni! Kár, kár, kár! kárrogott a varju, bizony kár, hogy nem tudsz. De ne búsulj, farkas koma, megtanítlak téged nyomba, csak jól fogódz a farkamba!

— Jere, jere, szállj ide! Örvendezett farkas koma, s szállt is a varju lefelé s farkas koma hamarjába belekapott a varju farkába. Repült, repült a varju, feljebb, feljebb s kérdezte a farkas komát: Látod-e a földet, koma?

— Látom, látom.

Most még sokkal feljebb repült s újra kérdé: Látod-e a földet, koma?

— Látom, látom.

Még följebb repült a varju, harmadszor is kérdé: Látod-e még?

— Már nem látom!

— No, ha nem, tudsz te már repülni, ereszd el a farkam bátran!

Hát, elereszté varju farkát farkas koma s szállott, szállott lefelé, mint a szél oly sebesen, még annál is sebesebben. Amint a földhöz közeledett, egy szenes tuskót meglátott s rákiáltott: Szaladj, szaladj, szenes tuskó, mert különben agyoncsaplak! De bizony a szenes tuskó nem szaladt, ott maradt, farkas koma ráesett s egyszeribe vége lett.

(Kisbácson.)

A fenyegető kard

Irta: TULBURE GYÖRGY.

Románból fordította: Szentpétery Elemér V. gim. tan.

Egyszer a tengeren nagy veszedelem fenyegetett egy hajót: úgy táncolt a hullámok hátán, mint egy dióhéj. A félelemtől sápadtan állott a hajókapitány felesége és kérdezte az urától, hogy nem fél-e ilyen veszedelmes időben?

A kapitány kihuzta a kardját és felesége felé tartotta. — Hát te miért nem félsz? — kérdezte tőle.

— Hogy félnék, amikor olyan ember kezében van, aki engem jobban szeret, semhogy megölne.

— No, látod, ezek a veszedelmek is annak a kezében vannak, aki minket szeret. És így miért féljek?

(Szilágyosmlyó.)

NÉVREJTVÉNY.

Beküldte: Partos István.

Ernő, Rezső, Lajos, Aladár, Nándor, Elemér, György, Vince, Ulrik.

E nevek kezdőbetűi helyesen összerakva egy híres író nevét adják.

Bözsike meggyógyult

Írta: K. Bendre Róza.

Az osztatlan falusi iskola egyetlen termében mélységes esend volt. Hallgatva figyeltek fiúk, leányok.

Szapora gyermeklábaktól felvert porszemek csillogtak szerte az szírvány minden színében. Napsugár ragyogott be az ablakon.

A kis deszkapódiumon levő asztal mellett ült Juhász Anna, a fiatal tanítókisasszony. Felsőtestével előrehajolva fordult a gyermekek felé. Kedves, csengő hangon beszélt valamit nekik. Érzett a hangján, hogy egész lelkével a gyermekek között van, amíg beszél. Olyan percek voltak ezek, amelyeket elfelejteni sohasem lehet, amelyek emlékét mint drága ajándékot viszik magukkal a gyermekek.

— Igen, — mondta Anna kisasszony, — meglátogatam vasárnap délelőtt a kis Lukács Bözsikét. Nagyon, nagyon beteg szegény. És milyen hidegség van otthonában!

Nem a test fázik meg náluk, — hiszen amikor ott voltam, akkor is be volt fűtve — hanem a lélek. Sápadt, vézna asszony az anyja, aki kényszeredetten vonszolja magát és nem szívesen beszél. Az apja mogorva, mérgező ember. Homloka ráncbaszedett, pedig még elég fiatal s a nézése olyan vad. Szegény kis Bözsike! Ugy ránehezedett az a vad tekintet, hogy még az én érkezésemnek is alig mert örülni.

— Bözsikém, — mondtam neki, — tudom, hogy nagyon beteg vagy. De én beszéltem a doktor bácsival, aki tegnap nálad járt s azt mondta, meg fogsz gyógyulni. Nézd, nem jöttem türes kézzel! Ebben a csomagban finom, könnyű sütemény van, amelyből neked is szabad enned. Itt van egy kis bokréta virág. Én szedtem az uton, amíg ideig jöttem. Ha rájuk nézel, siettetni fognak a gyógyulásban, hogy mielőbb kijárhass magad is a virágok közé. Hoztam még egy mesés könyvet is, amelyből édesanyád még édesapád fognak neked felolvasni. Ha aztán jobban leszel, majd olvasol belőle magad.

— Nézze, Lukács, — szoltam a mogorva apához — kérisen valahonnan egy asztalkát, vagy ha nincs, tákoljon össze maga egyet s valami tisztá kendőfélével leterítve állítsák ide a kis beteg ágyához.

— Maga pedig, Lukácsné, — ez a szüksézu anyának szolt — helyezzen el az asztalkán mindent, amit hoztam, hogy Bözsike könnyen hozzájusson. Délután ismét benéznek. Holnap már más látogatói is lesznek Bözsikének. Egy-két iskolatársa, akivel elbeszélgethet.

— Jó, jó, látom, hogy ez magának nem tetszik, — mondtam a barátságatlan Lukácsnak — dehát maga csak morogjon, ha úgy tartja kedve! Én nem engedem, hogy a Bözsike mosolygását elfojtsa, aki még azért, mert a maga gyermeke, tagja lesz ám egy másik nagy családnak, a társadalomnak is, ahova nem mogorvaságot, hanem sok-sok szeretetet kell vinnie mindenkinek.

— Maguk nem olyan szegények, hogy a nyomorúság venné el a kedvüket. Nem haragszom én magára azért, a csunya tekintetért, amellyel reám néz. Inkább sajnálom magát. Sajnálom szegény feleségét meg a kis Bözsikét.

— No, Isten áldja meg! — nyujtottam kezet távozóban az embernek. Kezet fogtam az asszonnal is és láttam, hogy könnyes szeméből hálás tekintetet vet felém.

Délután ismét benéztem hozzájuk. Fehérre hántott karófából készült ügyes kerek asztalka állott a Bözsike ágya fejénél, piros csikos háziszóttos, rojtos terítővel letakarva. Rózsás porcellán tányérra rakva ott volt rajta a sütemény. Egy tarka zománcos cserépbögrében pedig a néhány szál korai virág mosolygott felém.

Egész csinos valami volt ugy együtt ez a pár apróság. De ami legjobban elfeledtette velem a délelőtti ridegséget, mégis az volt, hogy a beteg gyermek ágyánál ülve — mesét olvasott hangosan a Bözsike apja. A beteg gyermek arcán a délelőtti szorongás helyett mosolygós nyugalom volt.

— Köszönöm, Lukács, — mondtam az apának, — hogy hallgatott reám. Így sokkal hamarabb egészséges lesz a kis leány s talán földérik a maga lelke is.

A sápadt, sovány asszonyka üpelt akkor a szobába. Egyenesen felém jött s megcsókolta a kezemet. A mutatós kis asztalkára és férjére nézett, aki nemrég hagyta abba a meseolvasást s láttam a szeméből, hogy ilyen igaz ünnepe, szép vasárnapja régen nem lehetett.

Anna kisasszony itt egy pillanatra elhallgatott. Majd megkérdezte csöndben figyelő hallgatóitól:

— Gyerekek, ki keresi fel közületek Bözsikét? Nem ragályos beteg. Bárki meglátogathatja.

— Én is elmegyek hozzá! Én is! Én is! — versengett a sok gyermek.

Anna kisasszony elégedetten mosolygott.

— Ohé, kérem! Tartsunk csak sorrendet! Naponta csak ketten-hárman mehetnek egyszerre, mert a sok zaklatás ártana a betegnek, de egy kis beszélgetés hasznára lehet. Felírjuk mindenkinek a nevét egy kis cédulára. A cédulákat összehajtogatjuk s a Dani Feri kalapjába tesszük. Sorsot húzunk. Akinek a nevét most kihúzzuk, azok még ma, az előadás után ellátogatnak Bözsikehez. Holnap ismét húzunk más neveket, de akkor már a Szakács Pista kalapjába tesszük a cédulákat.

Nagyban járta aztán a sorshúzás és a látogatás vagy hét napig. A nemrég faragott asztalkán egész kis gyűjtemény volt már azokból az apró cseprő dolgokból, amelyekeket a látogató gyermekek kedveskedtek Bözsikének. A kis cserépbögrébe is került friss virág, a rózsás porcellántányérra egy-két pogácsa, az őszről átmentett piros alma.

Eközben Bözsike szépen meggyógyult. Az édesanyja

vitte fel először az iskolába. A máskor olyan szükszavú asszonyoknak megoldódott a nyelve. Egyszerre sok, nagyon sok mondanivalója lett.

— Áldja meg az Isten, kedves kisasszony! Be más élet van minálunk azóta, hogy maga először benyitott hozzánk. Olyan helyeken járt azelőtt az uram, ahol csak gyűlöletről beszélnek az emberek. A sötét beszédek árnyékát elhozta magával haza is. Ismét a régi jó ember lett én meg a kislányom olyan boldogok vagyunk.

Igy beszélt Lukácsné. A gyermekek pedig azon örvendeztek, hogy Búzsike ismét köztük van. Meggyógyította (t a szeretet melege.

(Hegyközülak, 1927.)

Emlékkönyvbe

Idegen földre ne siess,
Hogyha hazádban megélethetsz;
Idegennek s jövővénynek
Nincsen becűje szegénynek.

(A magyar népköltés gyöngyeiből)

Nagy gazda volt...

(Tréfás népdal.)

Nagy gazda volt az apám,
Hej, sokat is hagyott rám:
Hat ökörnek kütelét,
Meg egy vasvilla nyelét.
Eszemadta!
Juj! eszemadta!

Jól is nevelt ökelme:
Mindennap megdöngötte:
Iskolába járattott
Minden télen hat napot.
Eszemadta!
Juj! eszemadta!

A CIMBORA KÖNYVOSZTÁLYA.

ismét szállítja a következő könyveket:

- Benedek Elek: Magyarok története, ára 30 lei.
- Benedek Elek: Erdélyi regék, ára 20 lei.
- Benedek Elek: Gyermekszínház, ára 30 lei.
- Strom Tivadar: Bábjátékos Pali, ára 18 lei.
- Benedek Elek: Bohókás mesék, ára 95 lei.
- Benedek Elek: Rókané komámasszony, ára 140 lei.
- Benedek Elek: Őcsike levelei, ára 60 lei.
- Benedek Elek: Petőfi, ára 20 lei.
- Benedek Elek: Őcsike levelei, ára 60 lei.
- Most jelent meg: Bábjátékos Pali, Irta Ström Tivadar.
- Benedek Elek: Robinson Crusoe, ára 110 lei.
- Benedek Elek: Híres erdélyi magyarok.

A postaköltség: könyvenként 5 lei, utánvételes küldéssel darabonként 15 lei. A könyvosztály kívánatra bármilyen magyar nyelvű ifjúsági könyvet bolti áron szállít.

Az április havi rejtvények megfejtése:

10. szám. Pótlórejtvény: Széchényi István. 2. Petőfi Sándor. Szélmalomrejtvény: Ballag már a vén diák. Kockarejtvény: Kemény, egér, méz, ér, ny.

11. szám. Pótlórejtvény: Benickiné Bajza Lenke. Névrejtvény: A pusztá télen. Pótlórejtvény: Wesselényi Miklós. Névrejtvény: Szahara. Szórejtvény: Soknak sok kell. Névrejtvény: Kassa. Számrejtvény: Keserű a türes, édes a gyümölese. Pótlórejtvény: Fedák Sári.

12. szám: Pótlórejtvény: Az aranyos stíglie, 2. London. 3. Cserei Mihály, 4. Kisfaludi Károly. Névrejtvény: Pázmány Péter.

MEGFEJTETTEK:

Csia Gyurka, Tóth testvérek, Biró Ilke, Dávid Erzsike, Gödényi László, Zoltán, Novák Béla és Laci, Szilgyi Piri, Kauntz Kornélia, Karakás Pityu, Kiss Pál, Stein Ica, Tihanyi Eszti, Bajkán Laci, Gáspár Tibike, Antal Ilonka, Szentmártoni Kálmán, Kemény Anca, Wittenberger Antal, Benkő Pista és Pali, Kemény László, Partos István, Király Lilli és Évi, König József, Hergett Pistike, Kovrig gyerekek, Texe Imre, Stauber Etta és Manya, Horváth Sárika, Szórakozott unokák, Brassó. Parecz Erzsike, Glück Imre, Geisberger Teréz, Boruzs Bandika, Ábrahám Pista és Ottó, Föris testvérek, Palocsay Erzsébet és Karesi, Polony Gizella és Zoltán, Imbery Gabika, Ardó Márta, Kilner Cunci, Kuhlmann Szilárd, Muzsi Márta, Maléter Pali, Perl Lécsi, Schäfer Gyuri, Borsos Sámuel, Smil Gizi, Szébeny Piroška, Fejér Gábor, Schönfeld Gizi, Dózsa Vera, Szőke Juci és Piri, Wolf Hona, Iring Palika és Misuka, Nagy Zita, Nagy Áron és Cinca, Brandner Pirike, Várady Ilonka, Molnár Irén, Grün Arthur és Zsófi, Király Lilli és Évi, Borsos Sámuel, Szőke Béla, Sente Béla, Kiss Pál, Serester Anna, Csoma Mária és Jucika, Losonczy Bert, Polgár Margit, Bán Irén, Altmann Sándor, Salamon Judit, Salamon Zolt, Moldvai Marika, Szőke Juci és Piri, Nagy Ferike, Simay Irén és Piri, Kacsó Gáspár, Feruska és Tusika, Köncse Nusi, Nagy Zita, Senensieb Olga, Minier Albert, Tibor és Endre, Horváth Sárika, Fritsch Ferencz, Grün Arthur, Bodnár Mariska és Józsi, Schönfeld Gizi, Radó Klára, Fischer Andor, Gombos Lenke és Ödön, Mocsy Janka és Ferike, Páll Margit, Horváth Sárika, Molnár Nóra, László Klárka, Csia Gyurka, Szepessy Zoltán, Varga Éva, Szepesházy Klára, Sára Emi, Boez Károly és Margit, Palocsay Erzsébet és Karesi, Mihálylovits Irén, Stauber Etta és Margó, Steintz Emma, Veress István, Kiss Margitka, Serester Anna, Szentpétery testvérek, Czabor Irmuska, Molnár Irénke, Fazekas Palika, Glück Imre, Scheidl Annus, Szőke Juci és Piri, Jenei Dezső, Szőke Klárka, Kovrig gyerekek.

A megfejtők közt 12 könyvet sorsoltunk ki a Tök-mag király öfelsége nagyapó kalapjából a következők nevét húzta ki: Szepesházy Klára, Eperjes; Páll Margit, Marosvásárhely; Csia Gyurka, Eted, Ulvarhelym.; László Klárka, Sepsiszentgyörgy; Bodnár Mariska és Józsi, Kovin, Jugoszlávia; Radó Klára, Marosvásárhely; Markovits Ilka, Szatmár; Kovrig gyerekek, Torda; Grün Arthur és Zsófi, Szamosújvár; Jenei Dezső, Csikszerecs; Szőke Klárka, Székelyudvarhely; Fazekas Palika, Aranyosgyéres.

elégedve, ha nemcsak megfejtést, de levelet is irnál. — **Szöke Juci és Piri, Brassó.** Április 11-én mese-délután volt nálatok s it azt hittétek, hogy nagyapó mesél. Ebben ugyan csalódtatok, de másrészt, tudom, hogy nagy volt a gyönyörűségetek, mert Molnár Aladá r, a Cimbora mesélő bácsija, nagyszerűen tud mesélni, sokkal jobban, mint a nagyapó. Mert nagyapó megírni csak megírja a mesét, de elmondani már nem tudja olyan jól. Örömmel látom, hogy Pirinek, bár beteg volt, igen jó a bizonyítványa. — **Krébsz Sándor, Kolozsvár.** Rejtvényed jó, de én csak oly rejtvényt közlök, hogyha már név a megfejtése, országos hírű legyen az a név. — **Sándor Gyuri, Nagyvarad.** Még csak első elemibe jársz, de már is tudod olvasni a Cimborát, s amint látom, imi is igen jól tudsz. Hát csak írd, Gyurika, s ha örültél első üzenetemnek, ebben az örömben mindig lesz részed, valahányszor levelet írsz nekem. — **Szabó Ákos, Csucs.** Felbátorodtál te is, édesanyád biztatására csináltál két rejtvényt. Mind a kettő jó, de csak az egyiket közlöm, mert Wesselényi Miklós megfejtésű rejtvény éppen mostanában jelent meg. Édesanyádnak levél ment. — **Moldovai Marika.** Azt írod, hogy gyönyörűen alakult ki a Gyémántköves mellű, mert eleinte szomorú volt, de szépen fejeződött be. Ennek tulajdonítom, hogy gyönyörűségemben megfejtkezted arról, hol kelt a leveled, s úgy látszik Salamon Zolti is, aki ate levélpapírodon írt, emiatt fejejtkezett meg a keltezésről. — **Halász Manci, Kolozsvár.** Anyukádnak tolmácsold viszont üdvözetemet. — **Borgida Anci, Szatmár.** Az volt az első dolgód, amikor megkaptad a bizonyítványt, hogy írd nagyapónak. Valóban ennél jobb bizonyítványt nem lehet kívánni, mert tiszta tizes. Most má csak arra igyekezzél, hogy javuljon meg az írásod, s hogy ebből is tizest kapj nagyapótól. Küldeni beküldhetsz mesét, és én szívesen el is olvasom, de előre figyelmeztetek, hogy szép lassan, nagy betűkkel és gondosan írd, s vigyázz, hogy lehetőleg helyesírási hibák ne legyenek benne. — **Polgár Margit, Kalotaszentkirály.** Teljes három oldal maradt üresen a levélpapírosodon, egy oldalt a rejtvény megfejtés foglalt el. Látod, látod, legalább egy oldalt tele írhattál volna, hogy közelebből megismerjelek téged. Remélem, következő leveldben pótolod a mulasztásodat. — **Pataky Pál, Buzásboocsárd.** Hálát adhatsz Istennek, hogy oly szerencsésen borult fel a szekerek. Velem is borult fel a szekér gyermekkoromban, de én bizony nem voltam olyan szerencsés, mint te. Sokáig viseltem anyomát. Örömmel látom leveledből, hogy húsvétkor szindarabot adtak elő a földmives emberek. Igazán sajnálom, hogy nem lehettem ott. De hiszen, ha én ott lehetnék min-

denütt, ahová engem hívnak, akkor egyebet sem tennék, mint folytonosan szállnék át egyik vonatról a másikra. — **Bán Irén, Torda.** A kiadóbácsi értesített, hogy a leveledet elintézte. — **Klinger Icu, Nagyszeben.** Valóban, rég nem írtál, s kíváncsian várom azt a levelet, amelyben megírod nekem a levélnemirás alapos okait. De nemcsak téled várok levelet, hanem Palitól és Totyitól is. — **Altmann Sándor, Zombolya.** Szeretnéd nagyapót nemcsak képről, de életben is látni. Én is szeretnék látni téged, mert különben is szeretnék még egyszer a te hazád felé járni. Bár csak az első elemi jártad magyar iskolába, a fogalmazásoddal meg vagyok elégedve, de azért csak írd szorgalmasan s akkor minden tekintetben javulni fog az írásod. — **Szentpétery testvérek, Szilágysomlyó.** Elemér rajz helyett egy kis mesét küldött, amelyet románból fordított. Jó a mese is, jó a fordítás is, sorra kerül. Emike kijavította a Gyuszi írását vagy az Endrét? Azt bizony hamarosan nem tudtam megállapítani. Mindenestre az a fontos, hogy mind írjatok. Sőt írt édesapátok is, akinek és édesanyátoknak az én ötven éves írói pályám alkalmából küldött üdvözetét hálásan köszönöm. — **Salamon Judit, Arad.** Szeretnél jó bizonyítványt kapni már azért is, hogy ne hozzá szeggyent a nagyapó fejére. Már ebből látom, hogy jó lesz a bizonyítványod. A tizenkettedik unokához való gratulációdát igen-igen köszönöm. — **Losonczy Bertó.** Jól megfejtetted a rejtvényeket, az írással is igen meg vagyok elégedve, de hová lett a helység? Csak nem ment eprészni ilyen korán? — **Páska Judit, Hídalmás.** Nálam is éppen akkor virágozott a japán birs, amikor te nekem egy skatulya japán birs virágot küldtél. Szépen és épen érkezett meg a virágod, köszönet érte. — **Zenker Emike.** A te helységed is, ugylátszik, eprészni ment. — **Csáklány Jani, Lupény.** Örvendek hogy még eddig jól ment a tanulás, remélem, jól fog menni ezután is. A 4. számot pótolja a kiadóbácsi. — **Geró Sára, Szatmár.** Sajnálom hogy nem láthattalak, amikor Szatmáron voltam, mert te is kaptál volna valamit, bizonyosan tudod, hogy mit. De hát ami késik, nem mulik. Rejtvényed sorra kerül. — **Máthé Klárka, Alsóbölkény, Marostorda megye.** Amiatt nem írtál oly sokáig, mert két hónapot kellett várnod a szemüvegre. Ezalatt az idő alatt sem nem olvashattál, sem nem tanulhattál, sem nem írhattál. Helyesen tetted, hogy kimélted a szemedet, csak kiméljed ezután is. A 2. és 6. számot pótolja a kiadóbácsi. — **Máthé Ücsi, Alsóbölkény.** Azt írod, Klárkának a hatéves öccse vagy, első osztályba jársz, anyukád olvas neked a Cimborából. Meg is tanultál már sok verset belőle. A levelet anyukád diktálta, de hiszem, hogy

elégedve, ha nemcsak megfejtést, de levelet is irnál. — **Szöke Juci és Piri, Brassó.** Április 11-én mese-délután volt nálatok s it azt hittétek, hogy nagyapó mesél. Ebben ugyan csalódtatok, de másrészt, tudom, hogy nagy volt a gyönyörűségetek, mert Molnár Aladárra Cimbora mesélő bácsija, nagyszerűen tud mesélni, sokkal jobban, mint a nagyapó. Mert nagyapó megírni csak megírja a mesét, de elmondani már nem tudja olyan jól. Örömmel látom, hogy Pirinek, bár beteg volt, igen jó a bizonyítványa. — **Krébsz Sándor, Kolozsvár.** Rejtvényed jó, de én csak oly rejtvényt közlök, hogyha már név a megfejtése, országoshírű legyen az a név. — **Sándor Gyuri, Nagyvarad.** Még csak első elemibe jársz, de már is tudod olvasni a Cimbora-t, s amint látom, irni is igen jól tudsz. Hát csak írd, Gyurika, s ha örültél első üzenetemenek, ebben az örömben mindig lesz részed, valahányszor levelet írsz nekem. — **Szabó Akos, Csusa.** Felbátorodtál te is, édesanyád biztatására csináltál két rejtvényt. Mind a kettő jó, de csak az egyiket közlöm, mert Wesselényi Miklós megfejtésű rejtvény éppen mostanában jelent meg. Édesanyádnak levél ment. — **Moldovai Marika.** Azt írod, hogy gyönyörűen alakult ki a Gyémántköves melltű, mert eleinte szomorú volt, de szépen fejeződött be. Ennek tulajdonítom, hogy gyönyörűségemben megfejtésként arról, hol kelt a leveled, s úgy látszik Salamon Zolti is, aki a te levélpapírodon írt, emiatt felejtkezett meg a keltezésről. — **Hálás Mancsi, Kolozsvár.** Anyukádnak tolmácsold viszont üdvözetemet. — **Borgida Anci, Szatmár.** Az volt az első dolgod, amikor megkaptad a bizonyítványt, hogy írd nagyapónak. Valóban ennél jobb bizonyítványt nem lehet kívánni, mert tiszta tizes. Most má csak arra igyekezzél, hogy javuljon meg az írásod, s hogy ebből is tizeszt kapj nagyapótól. Küldeni beküldhetsz mesét, és én szívesen el is olvasom, de előre figyelmeztetek, hogy szép lassan, nagy betűkkel és gondosan írd, s vigyázz, hogy lehetőleg helyesírási hibák ne legyenek benne. — **Polgár Margit, Kalotaszentkirály.** Teljes három oldal maradt üresen a levélpapírosodon, egy oldalt a rejtvény megfejtés foglalt el. Látod, látod, legalább egy oldalt tele írhattál volna, hogy közelebből megismerjelek téged. Remélem, következő leveledben pótolod a mulasztásodat. — **Pataky Pál, Buzásbocsárd.** Hálát adhatsz Istennek, hogy oly szerencsésen borult fel a szekerek. Velem is borult fel a székér gyermekkoromban, de én bizony nem voltam olyan szerencsés, mint te. Sokáig viseltem anyomát. Örömmel látom leveledből, hogy húsvétkor szindarabot adtak elő a földmives emberek. Igazán sajnálom, hogy nem lehettem ott. De hiszen, ha én ott lehetnék min-

denütt, ahová engem hívnak, akkor egyebet sem tennék, mint folytonosan szállnék át egyik vonatról a másikra. — **Bán Irén, Torda.** A kiadóbácsi értesített, hogy a leveledet elintézte. — **Klinger Icu, Nagyszeben.** Valóban, rég nem írtál, s kíváncsian várom azt a levelet, amelyben megírod nekem a levélnemírás alapos okait. De nemcsak tőled várok levelet, hanem Palitól és Totyitól is. — **Altmann Sándor, Zombolya.** Szeretnéd nagyapót nemcsak képről, de életben is látni. Én is szeretnék látni téged, mert különben is szeretnék még egyszer a te hazád felé járni. Bár csak az első elemi jártad magyar iskolába, a fogalmazásoddal meg vagyok elégedve, de azért csak írd, szorgalmasan s akkor minden tekintetben javulni fog az írásod. — **Szentpétery testvérek, Szilágysomlyó.** Elemér rajz helyett egy kis mesét küldött, amelyet románból fordított. Jó a mese is, jó a fordítás is, sorra kerül. Emike kijavította a Gyuszi írását vagy az Endrét? Azt bizony hamarosan nem tudtam megállapítani. Mindenesre az a fontos, hogy mind írjatok. Sőt írt édesapátok is, akinek és édesanyátoknak az én ötven éves írói pályám alkalmából küldött üdvözetét hálásan köszönöm. — **Salamon Judit, Arad.** Szeretnél jó bizonyítványt kapni már azért is, hogy ne hozzád szegyen a nagyapó fejére. Mar ebből látom, hogy jó lesz a bizonyítványod. A tizenkettedik unokához való gratulációt igen-igen köszönöm. — **Losonczy Bertő.** Jól megfejtetted a rejtvényeket, az írásoddal is igen meg vagyok elégedve, de hová lett a helység? Csak nem ment eprészni ilyen korán? — **Páska Judit, Hídalmas.** Nálam is éppen akkor virágozott a japán birs, amikor te nekem egy skatulya japán birs virágot küldtél. Szépen és épen érkezett meg a virágod, köszönet érte. — **Zenker Emike.** A te helységed is, ugylátszik, eprészni ment. — **Csáklány Jani, Lupény.** Örvendek, hogy még eddig jól ment a tanulás, remélem, jól fog menni ezután is. A 4. számot pótolja a kiadóbácsi. — **Gerő Sára, Szatmár.** Sajnálom, hogy nem láthattalak, amikor Szatmáron voltam, mert te is kaptál volna valamit, bizonyosan tudod, hogy mit. De hát ami késik, nem mulik. Rejtvényed sorra kerül. — **Máthé Klárka, Alsóbölkény, Marostorda megye.** Amiatt nem írtál oly sokáig, mert két hónapot kellett várnod a szemüvegre. Ezalatt az idő alatt sem nem olvashattál, sem nem tanulhattál, sem nem írhattál. Helyesen tetted, hogy kimélted a szemedet, csak kiméljed ezután is. A 2. és 6. számot pótolja a kiadóbácsi. — **Máthé Ocsi, Alsóbölkény.** Azt írod, Klárkának a hatéves öccse vagy, első osztályba jársz, anyukád olvas neked a Cimbora-ból. Meg is tanultál már sok verset belőle. A levelet anyukád diktálta, de hiszem, hogy

ném sokára már diktálás nélkül is írsz nagyapónak. — Halász Lajoska, Szatmár. Jól esett a figyelemesség és szeretettel várom további leveleidet. — Komjátszeghy Bözsike, Harangláb, Kis-Küküllőmegye. Sokáig nem kaptál választ a keseregtelem miatt. A te jó anyukád azonban szüntelen vigasztalt téged, mert ő bizonyos volt abban, hogy nagyapó válaszolni fog neked. Felmutatott az ágyaeskád fölött függő arképekre, s mondta neked: „Nézzed, mennyi jóság és szeretet sugárzik le róla“. Ezután a beszélgetés után egy óra sem telt bele, jött a postás, hozta a Cimborát, s benne a nagyapó üzenetét látod, látod, igaza volt édesanyádnak, aminthogy az édesanyáknak mindig igaza van. — nagyapó nem feledkezett meg rólad, csak türelemmel kell várni a válaszra, mert, hála Istennek, sok-sok levelet kapok, és sok időbe telik, amíg a válaszkora sor kerül. Kíváncsian várom leveleidet, ameyben majd a te kis cicádról, a nyuszikáidról, a galambjaidról s a te liliputi tyukoescskáidról és két kis kakaskádról írsz. Édesanyádnak tolmácsold viszontüdvözetemet. — Erdősi Klára, Nagyvárad. Rejtvényed sorra kerül. — Csoma Mária és Jucika, Toplicza. Sok Toplica van Erdélyben, írjátok meg legközelebb, melyik a ti Toplicátok? — Asztalos Judit, Nagyenyed. Hát bizony lusta voltál, mert éppen ezer esztendeje, hogy nem írtál, de örömmel látom, hogy a Cimborát olvasásában nem vagy lusta, s hogy ya bizonyítványod is jó volt. A kiadóbácsi pótolja a regénymellékletből az 56—65 oldalt. Magam is szeretem volna ott lenni a tornaünnepélyteken s táncolni a „Ritka buza, ritka árpára“ de fájdalom, nem lehettem ott. — Veress István, Beszterce. Kíváncsi vagy, hogy Flórica János, aki jó barátod, milyen könyvet nyert. Bizony azt én magam sem tudom, de majd megtudod te, el is olvasod, aztán megírod nekem, s megírja János barátod is, hogy tetszett-e. Ha azt hiszed, hogy amikor lesz időm, elátogatok Besztercére, jól hiszed, most már csak az a fontos, hogy legyen időm. — Balázs Vica, Torda. Levelet is, nemcsak megfejtést! — Molnár Nóra, Arad. Jó a rejtvényed, de igen könnyű a megfejtése. Csak ránéznék az olvasótársaid, s nagyot kiáltanak: Cimborá! — Péterfy Emike, Homoródalmás. Amiazt nem írtál oly sokáig, mert felvételi vizsgára készülsz, tanítóképzőbe akarsz menni jövőre. Annak igen öröndek, hogy eltaláltad, miért közöltem Veréb Jankó levelét. Természetesen azért, hogy ezáltal is tanuljátok a magyar helyesírást. A kiadóbácsi, ha van még belőle, pótolja a Barlanghi Balambérből a 40—49. oldalt. Majd írd meg, hogyan sikerült a vizsgád, s külömben is várom megígért leveleidet.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hó nap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

VERSESREJTVÉNY.

- Beküldték: Székely Pistike és Katóka. —
Első tagom szárnyas állat,
Kis csibéket ő nevel.
Másik tagom kék vagy barna,
Ábrándozó, néha csalfa.
Mig a kettő együtt vége
Néha bizony megkinoz.
Kis cipőben nagy sétánál
Bosszuságot, kint okoz.

SZÁMREJTVÉNY.

- Beküldte: Imbery Gabi. —
10, 2, 17, 6, 18. Fejen hordjuk.
11, 4, 5, 18. Folyó.
1, 2, 3, 4. Kisebb község.
20, 5, 16, 6. Fiu név.
8, 9, 14, 22. Ilyen ember is van.
7, 8, 15, 21. Leány név.
17, 18, 19, 2, 8. Költekező neve.
12, 15, 21, 15. Miklós kényeztető neve.
1—22. Petőfi Sándor versének egy sora.

PONTREJTVÉNY

- Beküldte: Szepessy Zoltán. —
B. sz. g. d. e. t. r. ó. á. a. o. t. r. a.
Helyesen megfejtve egy népdal első sorát kapjuk
ÓKORI LELET

- Beküldte Glück Imre. —
Mát yása zig assá gosm eg halt od aaz ig az ság.

CIMBORA képes heti gyermeklap. Megjelenik havonta háromszor, minden hó 1., 10. és 20.-án.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Romániában negyedévenként 100 lei, Csehszlovákiában negyedévenként 20 Ke., Magyarországon negyedévenként 3 pengő.

KIADÓHIVATAL: Satu-Mare (Szatmár), Strada Mireea cel Mare 3. A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimborá“ előfizetési bejelentései és díjai.

Laptulajdonos: Szabadsajtó könyvnyomda és Lapkiadó.

Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.